

- Міністерства охорони здоров'я України від 07 грудня 2020 року № 2820. *Офіційний вісник України*. 2021. № 20. Стор. 51. Ст. 865.
5. Про захист населення від інфекційних хвороб: Закон України від 6 квітня 2000 року № 1645-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 29. Ст. 228.
 6. Миська цільова програма надання соціальних послуг та інших видів допомоги вразливим верствам населення міста Одеси на 2021–2023 роки, затвердженої рішенням Одеської міської ради від 24 грудня 2020 року № 19-VII. <https://omr.gov.ua/ru/acts/council/182420>
 7. Порядок надання одноразової допомоги медичним працівникам, які захворіли на гостру респіраторну хворобу COVID-19, спричинену коронавірусом SARS-CoV-2, і сім'ям медичних працівників, які померли від гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: Затверджено розпорядження Одеського міського голови від 27 січня 2021 року № 32. <https://omr.gov.ua/ua/acts/mayor/182644>
 8. Деякі питання оплати праці медичних та інших працівників, які безпосередньо зайняті на роботах з ліквідації гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2020 року № 246. *Урядовий кур'єр* від 01 квітня 2020 року. № 62.
 9. Про систему громадського здоров'я: проект Закону України від 22 вересня 2020 року № 4142. http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70025

Ключові слова: трудові відносини, медичні працівники, умови праці, пандемія COVID-19.

Ключевые слова: трудовые отношения, медицинские работники, условия труда, пандемия COVID-19.

Key words: labor relations, healthcare workers, working conditions, COVID-19 pandemic.

КОРНІЛОВА ОЛЕСЯ ВОЛОДИМИРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри трудового права та права соціального забезпечення*

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ПАЛПАТИВНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Охорона здоров'я є одним із найважливіших векторів державної політики, адже суспільство та держава відповідальні перед сучасним і майбутніми поколіннями за рівень здоров'я та забезпечення демографічного розвитку держави. У сучасний період політика як європейських країн, так і України у сфері охорони здоров'я побудована на функціонуванні та забезпеченні гідного рівня надання медичної допомоги населенню, а також надання ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування, що зумовлює ріст рівня продуктивності

праці в суспільстві та значною мірою впливає на перспективи соціально-економічного розвитку держави.

Початком реформування сфери охорони здоров'я стала реорганізація закладів надання медичної допомоги у комунальне некомерційне підприємство, а також запровадження електронної системи e-health, основним завданням якої стала автоматизація ведення обліку медичних послуг і управління медичною інформацією, запровадження електронного документообігу у сфері медичного обслуговування населення за програмою медичних гарантій, забезпечення можливості використання пацієнтами електронних сервісів. Отримавши позитивний результат від первинного етапу реформування сфери охорони здоров'я, Міністерство охорони здоров'я України вже у січні 2020 році продовжило перетворення вторинної (спеціалізованої) та третинної (висококваліфікованої) медичної допомоги.

Так як паліативна медична допомога є відносно новим напрямом медичної допомоги не тільки на території України, а й в системі охорони здоров'я розвинутих країн світу, то вона перебуває у стадії запровадження та вивчення.

Відповідно до ст. 35-4 Основ законодавства України про охорону здоров'я [1] на останніх стадіях перебігу невиліковних захворювань пацієнтам надається паліативна допомога, яка включає комплекс заходів, спрямованих на полегшення фізичних та емоційних страждань пацієнтів, а також надання психосоціальної і моральної підтримки членам їх сімей. У п. 3 ст. 35-4 Основ закріплений порядок надання паліативної допомоги та перелік медичних показань для її надання, що визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.

Як видається, трактування поняття «паліативна допомога», закріплене в Основах, не є повним, адже йдеться лише про комплекс заходів, які має включати паліативна медична допомога.

Поняття паліативної допомоги деталізовано у Порядку надання паліативної допомоги, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України «Про удосконалення організації надання паліативної допомоги в Україні» від 04 червня 2020 року № 1308 [2]. Відповідно до п. 5 зазначеного Порядку паліативна допомога – це комплекс заходів, спрямованих на покращення якості життя пацієнта з захворюваннями, що обмежують життя, або з захворюваннями, що загрожують життю, відповідно до критеріїв визначення пацієнта, що потребує паліативної допомоги, шляхом запобігання та полегшення фізичних, психологічних, духовних страждань і допомоги членам його сім'ї, іншим особам, що здійснюють за ним догляд.

Оскільки паліативна допомога має надаватися з моменту визначення діагнозу особи, під час прогресування хвороби та до заключного етапу, доцільно було б також поєднувати паліативну медичну допомогу з процесом, який би полегшував, знімав або усував симптоми захворювання.

Як слушно зазначено керівництвом Всесвітньої організації охорони здоров'я, паліативна допомога має включати психологічні та духовні послуги й іншу підтримку в підготовці до смерті. Програми з паліативної допомоги повинні також розглядати потреби сім'ї протягом прогресування захворювання аж до тяжкої втрати [3].

На окремих етапах, під час прогресування хвороби, у паліативного пацієнта будь-яке лікування втрачає необхідність та стає безрезультативним і безперспективним. Такий момент вважається переходом від лікування пацієнта до надання йому допомоги для полегшення болювих відчуттів, зняття спазмів, зниження рівня болісних симптомів, надання пацієнту моральної та психологічної підтримки, у тому числі і духовної. Також важливим елементом паліативної допомоги є підтримка членів сім'ї, родичів і близьких пацієнта шляхом надання їм допомоги в подоланні трагічної ситуації, застосування (при потребі) психологічного консультування після смерті хворого.

Так як паліативна допомога є одним із видів медичної допомоги (ст. 33 Основ законодавства України про охорону здоров'я), вважаємо за доцільне визначити поняття цієї допомоги в частині першій статті 35-4 Основ у такій редакції: «Паліативна медична допомога – один із видів медичної допомоги, який включає комплекс заходів, які повинні супроводжувати особу з моменту визначення діагнозу, прогресування хвороби та до заключного етапу, що спрямовані на полегшення фізичних та емоційних страждань пацієнтів, а також надання психологічної і моральної підтримки членам їх сімей».

Моральної підтримки зазначена категорія населення потребує не тільки від фахівців медичної сфери, а й членів родини, друзів, близьких. Саме тому одним із найголовніших завдань паліативної допомоги є максимальна допомога при позбавленні від болю, зменшення проявів хвороби, санітарно-гігієнічний догляд, психологічна, соціальна та духовна допомога пацієнту та його рідним.

Так як держава формує політику охорони здоров'я в Україні та забезпечує її реалізацію, то така політика має бути спрямована на дотримання положень Конституції України та законів України щодо забезпечення доступної паліативної медичної допомоги кожному, запровадження нових ефективних механізмів фінансування та управління у сфері охорони здоров'я, створення умов для формування здорового способу життя.

Список використаної літератури:

1. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 14 січня 1998 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 23. Ст. 121.
2. Порядок надання паліативної допомоги : Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 21 січня 2013 року № 41. *Офіційний вісник України*. 2013. № 13. Ст. 502.

3. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ). Знання для боротьби з раком на практиці: Керівництво ВООЗ для розробки ефективних програм (2007). URL: <http://whqlibdoc.who.int/publications/2007/9241547345>

Ключові слова: система охорони здоров'я, медична допомога, паліативна допомога.

Ключевые слова: система здравоохранения, медицинская помощь, паллиативная помощь.

Key words: health care system, medical care, palliative care.

КУБАТКО-ПИСАРЕНКО ЮЛІА ВОЛОДИМИРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри трудового права та права соціального забезпечення*

ПРЕДМЕТ КОЛЕКТИВНОГО ТРУДОВОГО ПРАВА

У сучасній науці трудового права у структурі системи трудового права виокремлюються такі елементи, як Загальні положення, Індивідуальне трудове право і Колективне трудове право [1, с. 31].

Колективне трудове право як структурна частина в системі трудового права України є сукупністю правових норм, що регулюють такі види колективних трудових відносин, як: відносини з участі працівників (їх представників) в управлінні підприємством, установою, організацією; відносини з ведення переговорів з укладення колективних угод і колективних договорів; відносини із діяльності профспілок, їх об'єднань щодо представництва і захисту прав та інтересів працівників; відносини із діяльності організацій роботодавців, їх об'єднань щодо представництва і захисту прав та інтересів роботодавців; відносини із вирішення колективних трудових спорів (конфліктів).

У загальній теорії права під предметом правового регулювання розуміється коло суспільних відносин, що регулюються нормами відповідної галузі права. Отже, предметом правового регулювання колективного трудового права слід визнавати зазначені вище колективні трудові відносини.

Об'єктивні потреби в їх правовому регулюванні зумовили прийняття низки законодавчих та інших нормативно-правових актів, предметом регулювання яких стали саме колективні трудові відносини. Сукупність закріплених у них правових норм утворюють колективне трудове право, яке від структурної частини в системі трудового права поступово перетворюється у підгалузь цієї фундаментальної галузі права.

У становленні та розвитку колективного трудового права в Україні доцільно виокремити такі етапи: 1) 1991–1993 рр.; 2) 1993–2005 рр.; 3) з 2005 р. – по теперішній час.

Перший етап становлення колективного трудового права (1991–1993 рр.) пов'язується з виданням Указу Президента України від